

سختی‌های خبرنگاری برای زنان

دکتر
محدثه جزایی
دبیر انجمن
علوم سیاسی
شعبه خراسان

صدف

شخصیت‌ها و مکان‌ها این مسئله بسیار بیشتر خود را نمایان می‌کند. به نظر می‌رسد حوزه گردشگری و زیارت بتواند عرصه‌ای باشد که خبرنگاران زن در آن با فراغ بیشتری به فعالیت بپردازند. با این همه، آسمان دنیای خبرنگاران کم‌وبیش همه‌جا یک‌رنگ است.

+ سهم زنان خبرنگار از زیارت و گردشگری شهری

مشهد یکی از کلان‌شهرهای مذهبی و مقصد گردشگری مسافران بسیار زیادی است که به این شهر می‌آیند. شهرهایی که بیشتر مورد توجه شهروندان به‌عنوان مقصد گردشگری یا پناهی برای یافتن آرامش قرار می‌گیرند، می‌توانند مکان‌های مناسبی برای تهیه خبر و گزارش باشند. حضور خبرنگاران زن در شهرهای مذهبی باعث می‌شود جزئیات و رویدادهای متناسب با جامعه زنان، نیازها، فرصت‌ها و امکانات بهتر و بیشتر مورد توجه قرار گیرند. البته این تنها سطحی خرد از فعالیت‌های خبرنگاران زن در شهر مشهد است که می‌تواند با تمرکز بر گردشگری و زیارت به سایر مسائل سیاسی و اجتماعی در شهر بپردازد.

همچنین معتقد هستیم سهم زنان خبرنگار در مشهد، در مدیریت رسانه‌ها و انجام فعالیت‌های جدی‌تر در این حوزه بسیار اندک است، در حالی که اگر سهم مدیریتی زنان در بخش رسانه‌ای بیشتر شود، می‌تواند تحولی در جایگاه و وضعیت خبرنگاران زن به‌وجود بیاورد.

خبرنگاری یکی از مشاغل پرتنش در سراسر جهان است؛ حرفه‌ای که می‌تواند بر روندهای اجتماعی و جهت‌گیری‌های سیاسی به‌شدت اثرگذار باشد. خبرنگاران دیده‌بانان جامعه هستند و از درچه‌لنز دوربین و قلم آن‌هاست که ما با رویدادها و اتفاق‌های جهان پیرامونمان مواجه می‌شویم. وقتی دختران و زنانی شغل خبرنگاری را برای خود انتخاب می‌کنند، یعنی علاوه بر همه فشارهای روانی، اجتماعی و خانوادگی که جامعه بر زنان به‌طور کلی تحمیل کرده است، وظیفه خطیری را نیز برعهده می‌گیرند که دشواری‌های مضاعفی را برای آن‌ها به‌همراه می‌آورد. اما فرصت‌هایی که حضور این زنان در عرصه خبرنگاری ایجاد می‌کند، طرح پرسش‌ها و جست‌وجوگری آن‌ها برای کشف حقیقت‌هایی درباره و برای زنان و وسعت دیدی که آن‌ها رویه‌روی چشم جامعه گشوده‌اند، بارقه‌امیدی است که اگر با قدردانی همگان از زحمات آن‌ها همراه باشد، می‌تواند تحمل دشواری‌های پیش‌روی آنان را آسان کند.

همه زندگی ما این روزها به محاصره رسانه‌ها درآمده است. گویی که دیگر بدون فضای مجازی و رسانه‌هایی که در اطراف ما همیشه و در همه‌جا حاضر هستند، نمی‌توان زندگی کرد. اما همه این رسانه‌ها چه کاغذی و چه مجازی، برای تولید محتوا متکی به حضور واقعی افرادی هستند که به جست‌وجوی سوژه‌های خبری می‌پردازند، اهمیت رویدادها را مشخص می‌کنند و سرانجام آن‌ها را به محتوایی قابل انتشار در رسانه‌های گوناگون تبدیل می‌کنند. خبرنگاران همان افرادی هستند که اهمیت کار آن‌ها و ضرورت حضورشان همواره پشت ابری از خبرهای گوناگون پنهان بوده است. خبرنگاران زن در این میان، حتی نادیدنی‌تر و پنهان‌تر هستند. بر همین اساس، لازم است تأملی کوتاه درباره چالش‌ها و فرصت‌هایی که حضور خبرنگاران زن در شهری مانند مشهد ایجاد می‌کند، داشته باشیم.

+ راه دشوار آشکار کردن حقیقت

اگر بخواهیم حرفه خبرنگاری را در یک جمله تعریف کنیم، چیزی جز کشف حقیقت و آشکار کردن آن نیست. خبرنگاران زن می‌توانند با در نظر گرفتن چالش‌های ویژه زنان در جامعه، به بازنمایی مشکلات و گرفتاری‌های اقشار گوناگون در جامعه بپردازند. وجود تجربه بی‌واسطه از برخی مشکلات و محدودیت‌های بهداشتی مربوط به فیزیولوژی زنان، آگاهی عمیق از مسائلی مانند بارداری، زایمان و پرورش و تربیت فرزندان و نیازها و خواسته‌هایی که همه زنان جامعه را در برمی‌گیرند، می‌تواند با قلم خبرنگاران زن، برجسته شوند.

وضعیت جامعه و در مواجهه با تلخی‌های این روزها، بیش از گذشته بر خبرنگاران سخت می‌گیرد. انگار قرار است یک خبرنگار همیشه حقایق تلخ اجتماعی را بر ملا کند و این اتفاق ناایمنی است که جامعه ما با آن روبه‌روست. در چنین موقعیتی چنانچه اخباری از موفقیت‌های جامعه پزشکی در باره درمان زنان و یا گزارشی درباره بهبود شرایط اجتماعی و فضاهای شهری به نفع زنان مطرح شود، این اتهام‌ها بیشتر می‌شود و صف‌های dی چون ریاکاری به خبرنگاران بیشتر اطلاق می‌شود.

در آن سو برخی در همه جوامع انتظارات گزافی از خبرنگاران دارند. آن‌ها توقع دارند که خبرنگاران جز اخبار و گزارش‌هایی که آن‌ها می‌پسندند منتشر نکنند و این در تعارض کامل با روح شغل خبرنگارانی است که می‌کوشد حقیقت را آشکار و منتشر کند. در رابطه با خبرنگاران زن، با توجه به محدودیت دسترسی آن‌ها به برخی موقعیت‌ها،